

Віктор БІЛОУС

здобувач PhD зі спеціальності

011 Освітні, педагогічні науки

Рівненського державного гуманітарного університету,

м. Рівне, Україна

ORCID: 0009-0002-1344-4703

e-mail: bilous.viktor24@rshu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ МЕНЕДЖЕРІВ У КОНТЕКСТІ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ

Анотація. У статті теоретично обґрунтовано проблеми формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів у контексті компетентнісного підходу. Актуальність дослідження зумовлена сучасними тенденціями цифровізації освіти, зростанням вимог ринку праці до професійної підготовки фахівців управлінського профілю та необхідністю формування у здобувачів вищої освіти здатності ефективно здійснювати професійну діяльність. Розкрито сутність поняття «культура професійної діяльності майбутніх менеджерів» як інтегративної характеристики особистості, що охоплює систему знань, умінь, ціннісних орієнтацій, норм професійної поведінки та досвіду діяльності.

Визначено структурні компоненти культури професійної діяльності майбутніх менеджерів, зокрема мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний та рефлексивний, які у сукупності забезпечують готовність до ефективного виконання професійних функцій. Аргументовано взаємозв'язок між культурою професійної діяльності та формуванням професійних компетентностей у процесі підготовки майбутніх менеджерів.

Висвітлено педагогічні можливості компетентнісного підходу, зокрема інтеграцію фахових дисциплін, використання активних методів навчання (кейс-методу, проектного навчання, ділових ігор). Окреслено роль освітнього середовища університету як цілісної системи, що поєднує традиційні та цифрові компоненти, забезпечує практико-орієнтований характер навчання та сприяє ефективній взаємодії учасників освітнього процесу.

Доведено, що компетентнісний підхід виступає методологічною основою формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів, забезпечуючи орієнтацію освітнього процесу на досягнення практичних результатів навчання та розвиток здатності до професійної самореалізації.

Ключові слова: культура професійної діяльності, майбутні менеджери, компетентнісний підхід, професійна компетентність, освітнє середовище університету, цифрове освітнє середовище, професійна підготовка, інтерактивні методи навчання.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку суспільства характеризується активними процесами цифрової трансформації економіки, інформатизації професійної діяльності та глобалізації ринку праці. У цих умовах істотно змінюються вимоги до підготовки фахівців управлінського профілю, які повинні не лише володіти ґрунтовними теоретичними знаннями, а й демонструвати високий рівень сформованості культури професійної діяльності, здатність до ефективної комунікації, прийняття управлінських рішень, роботи в умовах невизначеності та динамічних змін. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю пошуку ефективних педагогічних підходів до формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів у закладах вищої освіти з урахуванням викликів цифрового суспільства та сучасних тенденцій розвитку професійної освіти.

Культура професійної діяльності менеджера розглядається як інтегративна характеристика особистості, що охоплює систему професійних знань, умінь, навичок, цінностей, норм поведінки та способів здійснення управлінської діяльності. Вона визначає рівень професіоналізму майбутнього фахівця, його здатність до ефективної організації діяльності, взаємодії з колективом, дотримання етичних норм і стандартів професійної поведінки. У контексті сучасних освітніх трансформацій формування такої культури набуває особливого значення, оскільки саме вона забезпечує конкурентоспроможність випускника на ринку праці.

Важливим методологічним підґрунтям дослідження є компетентнісний підхід, який орієнтує освітній процес на формування у здобувачів вищої освіти здатності застосовувати набуті знання у професійній діяльності, вирішувати складні практичні завдання, діяти відповідально та автономно. У цьому контексті культура професійної діяльності майбутніх менеджерів розглядається як результат інтеграції ключових і фахових компетентностей, що забезпечують ефективність управлінської діяльності.

Аналіз останніх досліджень з проблеми. Проблема формування культури професійної діяльності майбутніх фахівців є предметом всебічних досліджень як вітчизняних, так і зарубіжних науковців. У сучасному науковому дискурсі значну увагу приділяють питанням реалізації компетентнісного підходу в освіті, який розглядають як провідну методологію модернізації професійної підготовки фахівців. Зокрема, у працях українських дослідників обґрунтовано сутність компетентнісного підходу як орієнтації освітнього процесу на формування системи знань, умінь, навичок і цінностей, необхідних для ефективної професійної діяльності (Рудніцька, 2016; Мілорадова, Шевченко, 2020). Водночас у дослідженнях підкреслено, що компетентнісний підхід забезпечує інтеграцію теоретичної підготовки та практичної діяльності, сприяє розвитку здатності до самостійного прийняття рішень і професійної мобільності (Савченко, 2010).

Аналіз наукових праць засвідчує, що різні аспекти професійної підготовки майбутніх фахівців, зокрема формування професійної культури, компетентностей та особистісного становлення, вчені досліджували у контексті сучасних освітніх трансформацій, європейських інтеграційних

процесів та впровадження інноваційних освітніх технологій (Панфілов, Фурманець, 2017). У зв'язку з цим вони наголошують на важливості поєднання професійних знань із практичним досвідом діяльності, розвитку соціальних і комунікативних навичок, що є необхідною умовою підготовки конкурентоспроможного фахівця (Алексєєва, Базиль, Байдулін, Гриценко, Єршова, Орлов, Сохацька, 2021).

Разом з тим результати аналізу сучасної наукової літератури дають підстави стверджувати, що проблема формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів потребує подальшого теоретичного осмислення та практичного обґрунтування, особливо в умовах трансформації освітнього середовища університету та активного впровадження компетентнісного підходу у закладі вищої освіти. Недостатньо дослідженими залишаються питання визначення педагогічних механізмів, умов і засобів формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів у взаємозв'язку з сучасними освітніми технологіями та цифровим освітнім середовищем.

Мета статті – теоретично обґрунтувати особливості формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів у контексті компетентнісного підходу та визначити педагогічні можливості освітнього середовища університету щодо забезпечення цього процесу.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасних умовах трансформації системи вищої освіти компетентнісний підхід виступає провідною методологічною основою професійної підготовки майбутніх менеджерів. Його сутність полягає в орієнтації освітнього процесу не лише на засвоєння знань, умінь і навичок, а передусім на формування здатності ефективно діяти у професійних ситуаціях, розв'язувати складні завдання та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Компетентнісний підхід забезпечує інтеграцію когнітивного, діяльнісного та особистісного компонентів підготовки фахівця, сприяє розвитку його професійної мобільності, відповідальності та здатності до безперервного навчання.

У науковій літературі поняття «компетентність» науковці трактують як інтегровану характеристику особистості, що включає знання, уміння, навички, цінності та досвід діяльності, які забезпечують успішне виконання професійних функцій (Шостак, 2020). Відповідно, професійну компетентність менеджера розглядають як здатність ефективно здійснювати управлінську діяльність, приймати стратегічні рішення, організовувати роботу колективу, здійснювати комунікацію та нести відповідальність за результати діяльності організації.

Нормативне забезпечення впровадження компетентнісного підходу в Україні визначено низкою державних документів. Зокрема, важливе значення має Національна рамка кваліфікацій України, яка встановлює вимоги до результатів навчання та компетентностей на різних рівнях освіти (Кабінет Міністрів України, 2011). Ключову роль відіграє Закон України «Про вищу освіту», який закріплює компетентнісний підхід як основу формування освітніх програм і результатів навчання (Міністерство освіти і науки України, 2014). Вагомим є і міжнародний контекст, зокрема Стандарти і рекомендації

щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), які акцентують увагу на результатах навчання та компетентностях здобувачів освіти (Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG), 2015). Компетентнісний підхід є методологічною основою формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів, оскільки забезпечує цілісне поєднання знань, умінь, досвіду та ціннісних орієнтацій, необхідних для ефективної реалізації управлінських функцій у сучасному професійному середовищі.

У сучасному науковому дискурсі культуру професійної діяльності майбутніх менеджерів розглядають як складне інтегративне утворення, що поєднує систему професійних знань, умінь, ціннісних орієнтацій, норм поведінки та способів здійснення управлінської діяльності. Вона визначає рівень професіоналізму фахівця, його здатність до ефективної взаємодії в професійному середовищі, прийняття відповідальних рішень і дотримання етичних стандартів. У наукових дослідженнях професійну культуру трактують як важливий компонент професійної підготовки, що забезпечує гармонійне поєднання особистісного розвитку та професійної реалізації фахівця (Гончар, 2019).

Аналіз наукових підходів дає підстави визначити культуру професійної діяльності майбутніх менеджерів як інтегративну якість особистості, що відображає рівень сформованості професійних компетентностей, ціннісних орієнтацій, управлінського мислення та здатності до ефективної професійної діяльності в умовах сучасного соціально-економічного середовища.

Структура культури професійної діяльності майбутніх менеджерів є багатокомпонентною та охоплює взаємопов'язані елементи. Мотиваційно-ціннісний компонент характеризує систему професійних мотивів, цінностей і установок, що визначають ставлення майбутнього менеджера до професійної діяльності, його орієнтацію на професійний розвиток, відповідальність та етичні принципи (Ягупов, 2022). Когнітивний компонент акумулює систему знань про професійну діяльність менеджера, зокрема знання з менеджменту, економіки, організації діяльності, управлінських технологій та комунікації. Він забезпечує інтелектуальну основу професійної діяльності та формує управлінське мислення майбутнього фахівця. Операційно-діяльнісний компонент відображає сформованість умінь і навичок реалізації професійної діяльності, зокрема здатність приймати управлінські рішення, організовувати роботу колективу, вибудовувати ефективну комунікацію, використовувати сучасні технології управління. Цей компонент тісно пов'язаний із практичною підготовкою здобувачів освіти та впровадженням діяльнісних методів навчання (Савченко, 2024). Рефлексивний компонент передбачає здатність майбутнього менеджера до самоаналізу, оцінювання результатів власної діяльності, усвідомлення професійного досвіду та визначення шляхів подальшого саморозвитку. Саме рефлексія забезпечує безперервне професійне зростання та адаптацію до змін у професійному середовищі.

Важливо зазначити, що культура професійної діяльності майбутніх менеджерів тісно пов'язана з формуванням їхніх професійних

компетентностей. У контексті компетентнісного підходу вона виступає інтегративним результатом освітнього процесу, що відображає рівень сформованості ключових і фахових компетентностей, здатність до ефективно професійної діяльності та готовність до самореалізації в умовах сучасного ринку праці. Такий взаємозв'язок підкреслено в сучасних європейських документах щодо розвитку компетентностей упродовж життя.

Реалізація компетентнісного підходу у професійній підготовці майбутніх менеджерів відкриває широкі педагогічні можливості для формування культури їхньої професійної діяльності. Його впровадження передбачає переорієнтацію освітнього процесу на інтеграцію знань, умінь, досвіду діяльності та ціннісних орієнтацій, що забезпечує підготовку конкурентоспроможного фахівця, здатного ефективно діяти в умовах сучасного ринку праці.

Однією з ключових педагогічних можливостей є інтеграція фахових дисциплін, що сприяє формуванню цілісного уявлення про професійну діяльність менеджера. Міждисциплінарні зв'язки забезпечують узгодженість змісту навчання, сприяють формуванню системного мислення та здатності застосовувати знання у різних професійних ситуаціях. У сучасних дослідженнях наголошено, що інтеграція змісту навчання є важливою умовою формування професійної компетентності майбутніх фахівців (Мирошниченко, Рощина, 2020).

Визначено роль у формуванні культури професійної діяльності відіграє використання активних та інтерактивних методів навчання, зокрема кейс-методу, проектного навчання та ділових ігор. Застосування кейс-методу сприяє формуванню аналітичного мислення, здатності до прийняття управлінських рішень, розвитку професійної відповідальності та вміння працювати в умовах невизначеності. Кейс-метод дає змогу моделювати реальні професійні ситуації та формує практичний досвід діяльності майбутніх менеджерів (Яременко, 2021). Проектне навчання забезпечує розвиток самостійності, ініціативності, здатності до планування та організації діяльності, що є важливими складниками культури професійної діяльності. У процесі виконання проектів здобувачі освіти набувають досвіду командної роботи, комунікації та презентації результатів діяльності. Ефективним засобом формування професійної культури є ділові ігри, які дозволяють відтворити умови реальної управлінської діяльності, сприяють розвитку комунікативних умінь, лідерських якостей і здатності до колективного прийняття рішень.

Отже, компетентнісний підхід створює сприятливі педагогічні умови для формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів через інтеграцію змісту навчання, використання активних методів навчання та розвиток ключових професійних компетентностей. Його реалізація забезпечує підготовку фахівців, здатних до ефективно професійної діяльності, саморозвитку та адаптації до змін у сучасному професійному середовищі.

Освітнє середовище університету є вагомим чинником формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів, оскільки саме в його межах відбувається інтеграція навчальної, професійної та соціокультурної

діяльності здобувачів освіти. Сучасне освітнє середовище характеризується поєднанням традиційних та цифрових компонентів, що забезпечує розширення можливостей професійної підготовки та сприяє розвитку ключових і фахових компетентностей.

Традиційне освітнє середовище охоплює аудиторні заняття, безпосередню взаємодію викладача та здобувача вищої освіти, використання класичних методів навчання, що уможливають формування базових знань і професійних умінь. Водночас процеси цифровізації освіти зумовлюють формування високотехнологічного освітнього середовища, що надає безперешкодний доступ до електронних ресурсів, онлайн-курсів, інтерактивних платформ і засобів комунікації. Поєднання традиційних і цифрових форм навчання підвищує ефективність освітнього процесу та сприяє розвитку самостійності здобувачів освіти.

Особливої уваги у функціонуванні цифрового освітнього середовища набувають системи управління навчанням (LMS), зокрема Moodle, Google Classroom та Microsoft Teams. Використання таких платформ забезпечує організацію освітнього процесу, доступ до навчальних матеріалів, здійснення контролю та оцінювання результатів навчання, а також підтримку комунікації між учасниками освітнього процесу.

Суттєвий аспект формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів – практико-орієнтоване навчання, яке передбачає наближення освітнього процесу до реальних умов професійної діяльності. Воно реалізується через виконання практичних завдань, проходження виробничої практики, участь у проєктах, стажуваннях та кейс-навчанні. Такий підхід сприяє формуванню професійного досвіду, розвитку відповідальності, ініціативності та здатності до прийняття рішень.

Ключовою умовою ефективності освітнього середовища є налагодження взаємодії «здобувач – викладач – середовище», яка забезпечує суб'єкт-суб'єктний характер навчання. У сучасній педагогіці така взаємодія розглядається як партнерська, що передбачає активну участь здобувача освіти в освітньому процесі, співпрацю, діалог та спільне конструювання знань. Саме така взаємодія сприяє формуванню професійної культури, розвитку рефлексії, критичного мислення та відповідального ставлення до професійної діяльності. Зазначасмо, що освітнє середовище університету, поєднуючи традиційні та цифрові компоненти, використовує сучасні платформи навчання, забезпечуючи практико-орієнтований характер підготовки та ефективну взаємодію учасників освітнього процесу, виступає ключовим чинником формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів.

Висновки і перспективи подальших розвідок. Узагальнення результатів дослідження засвідчує, що формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів є складним і цілеспрямованим процесом, який реалізується через поєднання професійних знань, умінь, цінностей і досвіду діяльності. Структура культури професійної діяльності (мотиваційно-ціннісний, когнітивний, операційно-діяльнісний, рефлексивний компоненти) перебуває в тісному взаємозв'язку з формуванням професійних

компетентностей. Компетентнісний підхід є ключовою методологічною основою підготовки майбутніх менеджерів, оскільки забезпечує орієнтацію на практичні результати навчання, розвиток здатності до ефективної професійної діяльності, прийняття рішень і саморозвитку. Перспективи подальших досліджень вбачаємо в обґрунтуванні педагогічних умов формування культури професійної діяльності майбутніх менеджерів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

Рудніцька, К. (2016). Сутність понять «компетентнісний підхід», «компетентність», «компетенція», «професійна компетентність» у світлі сучасної освітньої парадигми. *Науковий вісник ужгородського університету. Серія: «педагогіка. Соціальна робота»*. Випуск 1 (38). С. 241–244.

Мілорадова, Н., Шевченко, В. (2020). Компетентнісний підхід як методологічна основа дослідження професійної компетентності особистості. *Габітус*. Вип. 16. С. 233–237.

Савченко, О. (2010). Компетентнісний підхід у сучасній вищій школі. *Е-журнал «Педагогіка і наука: історія, теорія, практика, тенденції розвитку»*. С. 16–23.

Панфілов, Ю., Фурманець, Б. (2017). Компетентнісний підхід в освіті: досвід, проблеми, перспективи. *Теорія і практика управління соціальними системами*. №3. С.55–67.

Алексеева, С., Базиль, Л., Байдулін, В., Гриценко, І., Єршова, Л., Орлов, В., Сохаська, Г. (2021). *Підприємницька компетентність майбутніх фахівців: методичний посібник*. Житомир: «Полісся». 266 с.

Шостак, Р. (2020). Поняття «компетентність» у науковій літературі. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 28, том 4. С. 265–272

Кабінет Міністрів України, (2011). Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної рамки кваліфікацій». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> (дата звернення: 01.04.2026)

Міністерство освіти і науки України, (2014). Закон України «Про вищу освіту». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (дата звернення 01.04.2026)

Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG), (2015). URL: https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf (дата звернення: 01.04.2026)

Гончар, Л. (2019). Методологічні підходи до формування професійної культури майбутніх менеджерів. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*, № 67, Т. 1. С. 163–165.

Ягупов, В. (2022). Ціннісно-мотиваційний компонент професійної компетентності фахівців: методологічний аспект. *Вісник Національного університету оборони України*, 70(6), 207–219.

Савченко, В. (2024). Особливості розвитку професійної компетентності майбутніх менеджерів засобами цифрової дидактики. *Вісник післядипломної освіти*, Випуск 28(57). С.160–175.

Мирошниченко, В., Рошіна, Ю. (2020). Міждисциплінарні зв'язки у забезпеченні набуття професійних компетенцій майбутнього фахівця. *Збірник тез та доповідей VII науково-методичної конференції «Роль закладів фахової передвищої та професійної освіти в системі безперервної освіти»*. С.128-130.

Яременко, О. (2021). *Інтерактивні методи у формуванні професійних компетенцій студентів*. Київ: Освіта. 152 с.

REFERENCES

Rudnitska, K. (2016). Sutnist poniat «kompetentnisnyi pidkhid», «kompetentnist», «kompetentsiia», «profesiina kompetentnist» u svitli suchasnoi osvითnoi paradyhmy [The Essence of the Concepts of «Competence-based Approach», «Competence», «Professional Competence» in the Context of the Modern Educational Paradigm]. *Naukovyi visnyk uzhhorodskoho universytetu*. Serii: «pedahohika. Sotsialna robota». Vypusk 1 (38). S. 241–244. [in Ukrainian]

Miloradova, N., Shevchenko, V. (2020). Kompetentnisnyi pidkhid yak metodolohichna osnova doslidzhennia profesiinoi kompetentnosti osobystosti [Competency Approach as a Methodological Basis for Researching Professional Competence of an Individual]. *Habitus*. Vyp. 16. S. 233–237. [in Ukrainian]

Savchenko, O. (2010). Kompetentnisnyi pidkhid u suchasni vyshchii shkoli [Competency-based Approach in Modern Higher Education]. *E-zhurnal «Pedahohika i nauka: istoriia, teoriia, praktyka, tendentsii rozvytku»*. S. 16–23. [in Ukrainian]

Panfilov, Yu., Furmanets, B. (2017). Kompetentnisnyi pidkhid v osviti: dosvid, problemy, perspektyvy [Competency-based Approach in Education: Experience, Problems, Prospects]. *Teoriia i praktyka upravlinnia sotsialnyimi systemamy*. No.3. S.55–67. [in Ukrainian]

Aliksieieva, S., Bazyl, L., Baidulin, V., Hrytsenok, I., Yershova, L., Orlov, V., Sokhatska, H. (2021). Pidpriemnytska kompetentnist maibutnikh fakhivtsiv: metodychnyi posibnyk [Entrepreneurial Competence of Future Specialists: a Methodological Manual]. Zhytomyr: «Polissia». 266 s. [in Ukrainian]

Shostak, R. (2020). Poniattia «kompetentnist» u naukovii literature [The Concept of «competence» in Scientific Literature]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk*. Vyp 28, tom 4. S. 265–272. [in Ukrainian]

Kabinet Ministriv Ukrainy, (2011). Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy «Pro zatverdzhennia Natsionalnoi ramky kvalifikatsii» [Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine «On Approval of the National Qualifications Framework»]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF#Text> (data zvernennia: 01.03.2026) [in Ukrainian]

Ministerstvo osvity i nauky Ukrainy, (2014). Zakon Ukrainy «Pro vyshchu osvitu» [Law of Ukraine «On Higher Education»]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> (data zvernennia: 01.03.2026). [in Ukrainian]

Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area (ESG), (2015). URL: https://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2015/11/ESG_2015.pdf (data zvernennia: 01.03.2026)

Honchar, L. (2019). Metodolohichni pidkhody do formuvannia profesiinoi kultury maibutnikh menedzheriv [Methodological Approaches to the Formation of the Professional Culture of Future Managers]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh*, No. 67, T. 1. S. 163–165. [in Ukrainian]

Yahupov, V. (2022). Tsinnisno-motyvatsiyni komponent profesiinoi kompetentnosti fakhivtsiv: metodolohichniy aspekt [Value-motivational Component of Professional Competence of Specialists: Methodological Aspect]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu oborony Ukrainy*, 70(6), 207–219. [in Ukrainian]

Savchenko, V. (2024). Osoblyvosti rozvytku profesiinoi kompetentnosti maibutnikh menedzheriv zasobamy tsyfrovoy dydaktyky [Features of the Development of Professional Competence of Future Managers Using Digital Didactics]. *Visnyk pislidyplomnoi osvity*, Vypusk 28(57). S.160–175. [in Ukrainian]

Myroshnychenko, V., Roshchina, Yu. (2020). Mizhdystsyplinarni zviazky u zabezpechenni nabuttia profesiinykh kompetentsii maibutnoho fakhivtsia [Interdisciplinary Connections in Ensuring the Acquisition of Professional Competencies of a Future Specialist]. *Zbirnyk tez ta dopovidei VII naukovo-metodychnoi konferentsii «Rol zakladiv fakhovoi peredvyshchoi ta profesiinoi osvity v systemi bezpererвної osvity»*. S.128–130. [in Ukrainian]

Yaremenko, O. (2021). Interaktyvni metody u formuvanni profesiinykh kompetentsii studentiv [Interactive Methods in the Formation of Students' Professional Competencies]. Kyiv: Osvita. 152 s. [in Ukrainian]

DEVELOPMENT THE PROFESSIONAL CULTURE OF FUTURE MANAGERS IN THE CONTEXT OF THE COMPETENCY-BASED APPROACH

Victor BILOUS

PhD Student in Speciality 011 Educational, Pedagogical Sciences of Rivne State University for the Humanities,
Rivne, Ukraine

ORCID: 0009-0002-1344-4703

e-mail: bilous.viktor24@rshu.edu.ua

Abstract. This article provides a theoretical justification for the issue of shaping the professional culture of future managers within the context of the competency-based approach. The relevance of this study stems from current trends in the digitalization of education, the growing demands of the labor market for the professional training of management specialists, and the need to equip higher education students with the ability to effectively carry out their professional activities. The essence of the concept of «professional culture of future managers» is revealed as an integrative characteristic of the individual, encompassing a system of knowledge, skills, value orientations, norms of professional behavior, and practical experience.

The structural components of the culture of professional activity of future managers are identified, specifically the motivational-value, cognitive, operational-activity, and reflective components, which collectively ensure readiness for the effective performance of professional functions. The interconnection between the culture of professional activity and the formation of professional competencies in the process of training future managers is substantiated.

The pedagogical possibilities of the competency-based approach are highlighted, specifically the integration of professional disciplines and the use of active teaching methods (case studies, project-based learning, business games). The role of the university's educational environment as a holistic system that combines traditional and digital components, ensures a practice-oriented nature of learning, and promotes effective interaction among participants in the educational process is outlined.

It has been demonstrated that the competency-based approach serves as the methodological foundation for shaping the professional culture of future managers, ensuring that the educational process is focused on achieving practical learning outcomes and developing the capacity for professional self-realization.

Keywords: culture of professional activity, future managers, competency-based approach, professional competence, university educational environment, digital educational environment, professional training, interactive teaching methods.

Стаття надійшла до редакції 24.03.2026 р.

Стаття прийнята до друку після рецензування 08.04.2026 р.

Стаття опублікована 15.06.2026 р.